

"Şu âyet bilfiil gıybet edenlere müteveccih olduğu vakit, mânâsı gelecek tarzda oluyor." Âyetteki "sakındırma" herkese hitap etmiyor mu, sadece gıybet edenlere mi bakıyor?

"Ey iman edenler! Zandan çok sakının. Çünkü zanların bir kısmı günahdır. Birbirinizin gizli hallerini araştırmayın. Kiminiz kiminizi gıybet etmesin. Hiç sizden biriniz ölmüş kardeşinin cesedini dişlemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz! Öyleyse Allah'ın azabından korkun da bu çirkin işten kendinizi koruyun. Allah tevvabdır, rahîmdir (tövbeleri kabul eder, merhamet ve ihsanı boldur)." (Hucurât, 49/12)

Zannın çeşitleri vardır. **Hüsnüzan** kısmı makbul olup müminin Allah, Resulü, müminler ve aksine sebep olmadıkça bütün insanlar hakkında bu zannı beslemesi gerekir. Bazen başka çare kalmayınca zanna dayanarak hüküm verme ihtiyacı olur.

Günah olan kısım ise, insanlar hakkında haksız yere suizan besleyip, onlar hakkında iyi tarafa değil de kötü tarafa yorumlar yapmaktır.

Tecessüs, insanların gizli hallerini araştırmak, keza onların gıybetini yapmak da bu âyetle şiddetle yasaklanmıştır.

Gizli halleri araştırmak, fertlere olduğu gibi devlet yetkililerine de haramdır. *"İdareci, halkın mahrem ve gizli hallerini araştırırsa, onların ahlâkını ve düzenlerini bozar."*

Âyetin **"... Kiminiz kiminizi gıybet etmesin. Hiç sizden biriniz ölmüş kardeşinin cesedini dişlemekten hoşlanır mı? İşte bundan hemen tiksindiniz!.."** kısmı, özellikle gıybeteye tahsis edilmiştir. Lakin suizan ve tecessüse de tatbiki kabildir denilebilir. Bu âyette ifade edilen suçlara bulaşmayanlara tatbiki söz konusu değildir.